

2015-2016 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
SAMSUN İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSİ İL ZÜMRE ÇALIŞTAYI RAPORU

a. Dersin Öğretiminde Uygulanan Etkili Öğretim Yöntem ve Teknikleri İle İlgili Görüşler

- 1-Edebiyat dersinin genel amaçlarına tam ulaşamadığı, öğrencilerin okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi gerektiği bu sebeple okuma ve yazma çalışmalarına daha fazla zaman ayrılması gerektiği 9. sınıftan itibaren Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin daha faydalı olacağı vurgulanmıştır.
- 2-Okuma saatlerinin aynı gün ve saatte bütün sınıflarca yapılması gerektiği belirtilmiştir. Yeni yöntem ve tekniklerin (çember, rulman vb.) kullanımına daha fazla yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- 3-Tartışma yoluyla öğrenme liderlik becerisini geliştireceği için daha etkin kullanılmalıdır.
- 4-Kelime hazinelerinin geliştirilmesi için kelime çalışmalarına ağırlık verilmelidir.
- 5-Öğretmen günlükleri tutulmalı, her öğretmen sınıfta yaşadıklarını not almalı. Böylece öğrenciyle iletişimi ve öğrencinin gelişimi takip edilebilir.
- 6- Edebiyat derslerinde konuya uygun öğrencinin ilgisini çekecek animasyon filmleri yapılmalı. Kısa ezber yöntemi aktif olarak kullanılmalı.
- 7- Grup çalışmalarına ağırlık verilmeli.
- 8- Derse katılan öğrenciler anında ödüllendirilmeli.
- 9- Öğrenci, öğretmen rolüne girip soru sormalı.
- 10- Beyin fırtınasına ağırlık verilmeli.
- 11- Yazarların hayatlarıyla ilgili videolar izlettirilmeli.
- 12-Sadece kitaptaki etkinliklere bağlı kalınmamalı.
- 13-Metin paragraf paragraf incelenmeli.
- 14-Meslek liselerin de el becerikline dayalı etkinliklere ağırlık verilmesi.
- 15-Konuya uygun olarak yerel sanatçıların konuk edilmesi.
- 16-Öğrencinin bireysel farklılıklarına(seviye, kişisel yapı, aile yapısı, çevre yapısı) ve derslerin kazanımlarına göre yöntem ve teknikler belirlenmeli ve uygulanmalıdır.
- 16-Öğrencilere işlenen konulara ve kazanımlara uygun çeşitli, merak uyandırıcı, yaratıcı, yetenek keşfedici uygulamalar yaptırılmalıdır.
- 17-Dersin öğretiminde öğrencilerin etkin olduğu farklı teknikler kullanılabilir. Ancak öncelikle müfredat programlarının gözden geçirilmesi gerekir. Öğrencilerin özgürce düşüncelerini açıklayabilecekleri ortamların sağlanması etkinliği artıracaktır.
- 18-Ders kitaplarındaki metinler daha kısa ve seçici olmalıdır.10.sınıf Dil ve Anlatım müfredatı kısaltılmalıdır.
- 19-Okuma alışkanlığının kazandırılması için performans değerlendirmelerinin en az biri okutturacağımız kitaplardan olmalıdır. Öğrenciler tarafından okunan kitaplar sınıf ortamında anlatılmalıdır.
- 20-Edebiyat metinlerinin özellikle şiirlerin bestelenmiş halleri sınıflara getirilmelidir.
- 21-11.sınıfta Dil ve Anlatım dersi için; günlük, anı, biyografi, otobiyografi ve gezi türleri işlenirken öğrencilere anında sınıfta sözlü anlatım yaptırmak faydalı olmaktadır.

22-12.sınıf Türk Edebiyatı dersinde her öğrenciye bir şairle ilgili bir sunum yaptırmak, (şairin kimliğine bürünüp birinci kişi ağzından anlatarak) ilgi çekici ve faydalı olmaktadır.

b. Dersin Öğretiminde Kullanılan Etkili Materyaller ile Teknoloji, Teknolojik Alt Yapı ve İçeriklerle İlgili Görüşler

1. EBA sisteminin özellikle Türk Edebiyatı alanında zenginleştirilmesi gerektiği.
2. Ders kitaplarındaki metinlerin öğrenci seviyesine uygun olarak seçilmesi.
3. Ders kitapları ve derslerin öğrenciyi daha aktif hale getirecek bulmaca yarışma ve sunumlarla zenginleştirilmesi.
4. Adım Adım Başarı projesi kapsamındaki internet portalının kullanılması.
5. Akıllı tahtalar daha etkin ve efektif kullanılmalı.
6. Cep telefonu, tablet, MP3, MP4 gibi cihazların sınıf ortamında gereksiz yere kullanılmasının önüne geçilmesi.
7. Branş sınıflarının oluşturulması.
8. Dersliklere önemli edebi şahsiyetlerin adlarının verilmesi, sınıflara bilgilerin giydirilmesi.
- 9- Sosyal faaliyetlerde başarılı olan öğrencilere özel ödüllerin verilmesi,
- 10- Romandan filme uyarlanan edebi ürünlerin de EBA'ya yüklenmesi faydalı olacaktır.
- 11- Etkileşimli Tahta ve Eba portalı etkili bir şekilde kullanılmalıdır.
- 12- Akıllı tahtalarda TDK'nın yazım kılavuzu, Türkçe sözlük, deyimler ve atasözleri eserlerinin yer alması önemli olacaktır.

c. Derse Katkı Sağlayan Okul İçi ve Dışı Sosyal- Kültürel ve Sportif Etkinliklerle İlgili Görüşler

- 1- Okulların fiziki alt yapısı ve donanımları genel anlamda eğitim-öğretime, sosyal, sportif ve kültürel etkinliklere uygun hale getirilmelidir.
- 2- Sınıflar ve okullar arası münazara yarışmaları, kelime oyunları, şiir yarışmaları vb. yarışmalar etkinlikler gerçekleştirilmelidir.
- 3- Sosyal etkinlik ve faaliyetler konusunda gerek günlük ve gerek haftalık ders saatlerinde bir düzenleme yapılması, sınırlarımızın ve imkânlarımızın genişletilmesi gerekmektedir.
- 4- Okullara gönderilen kompozisyon ve şiir yarışması konularının sayıca fazla olması ve öğrencilerin ilgisini çekmemesi ayrıca öğrenciye verilen ödüllerin yetersiz olması ve cazip olmaması ayrıca konuların sadece edebiyatla ilgili olması gerektiği şeklinde belirtilmiştir.
- 5- Tiyatro, değişik şiir çalışmaları, belirli günler ve haftalar ile ilgili programlarda görevlendirilecek öğrencilerin okul genelinden seçilmesine dikkat edilmeli.
- 6- Kısa hikâye, şiir gibi yarışmalar, deneme günlükleri gibi etkinlikler yapılmalı ve bunlar için okullarda ayrı panolar oluşturulmalı.
- 7- Kitap okuma yarışmaları düzenlenmeli, bu yarışmalara katılım sağlanmalı ve ödül olarak da cazip hediyeler belirlenmeli.
- 8- Eleştirel okuma yapmak ve eleştirel okumayı yaygınlaştırmak için yetenekli ve istekli öğrenciler arasından ayrı bir öğrenci grubu oluşturulmalı.
- 9- Yerel ve ülke bazındaki çeşitli yarışmalara, etkinliklere öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre katılımı sağlanmalı.
- 10- Okul dışı sosyal ve kültürel faaliyetlere yerel yönetimlerin destek sağlaması, tiyatrolardan öğretmen ve öğrencilerin ücretsiz olarak yararlanmasının sağlanması.
- 11- Her okulda konferans salonu mutlaka olmalı.
- 12- Her okulda bir edebiyat sınıfı olmalı.
- 13- Okullarda sosyal etkinlikler için ayrı bir 'sosyal etkinlik öğretmeni' görevlendirilmeli.
- 14- Sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler okul içi ve okul dışı olmak üzere iki tür olarak uygulanmalıdır.
- 15- Okul içi faaliyetlerde haftalık ders programının en az bir saati sosyal, sportif ve kültürel etkinlikler için ayrılmalıdır.

16- Öğrencinin kendini iyi ifade edebileceği, yeteneğini gösterebileceği, zamana uygun yeni sosyal kulüpler ve seçmeli dersler belirlenip uygulanmalıdır. Bu kulüplere veya seçmeli derslere öğrenci ve öğretmen seçimi tamamen gönüllülük esasına göre olmalıdır.

17- Kulüp faaliyetleri için ayrı bir ders saati gerekmektedir.

20- Disiplin cezalarının daha caydırıcı olması gerektiği.

21- Sınıflarda cep telefonu kullanımının yasaklanması.

d. Etkili Sınıf Yönetimi, Öğrencilerle Etkili İletişim ve Akademik Başarının Artırılmasıyla İlgili Görüşler

1- Öğrencilerin daha iyi tanınması, daha iyi iletişim kurulması, öğrenciye sürekli ismiyle hitap etmek için öğrencini yaka kartı olmalıdır.

2-Öğrenciye 'doğru bilgiye nasıl ve hangi yol ve kaynaklardan ulaşılır, elde edilen bilgiler nasıl düzene sokulur, nasıl planlanır, ana fikir ya da mesaj nasıl verilir ve sonunda sunum nasıl ve hangi materyallerle yapılır?' davranışlarının kazandırılması gerekir.

3-Öğretmen her öğrenciye eşit yaklaşmalı, eşit yoğunlaşmalı; her öğrenciyle iletişime geçmelidir. Ancak böylece tüm öğrenciler tarafından sevilen ve saygı duyulan bir öğretmen olunabilir.

4-Öğrencide merak uyandırmalı ve öğrencilere sık sık yaratıcı uygulama yaptırılmalıdır. (şiiir, öykü tamamlama, yazma, makale yazma vb.)

5-Öğrencinin öğrenmeye ihtiyaç duyacağı, günümüz dünyasında sosyal yaşamında kullanabilecek konular belirlenip işlenmelidir. Kısaca bilgiyi yaşama biçimi haline getirebilecek bir eğitim-öğretim sistemi uygulanmalıdır.

6- Yetiştirme kursları geliştirilmeli. Ders saatleri azaltılıp öğrenciyi yormayacak şekilde yetiştirme kursları açılmalı.

7- Proje ödevleri öğrencilerin bilgisini artırmalı, öğrencileri geliştirmeli. Konular da bu doğrultuda belirlenmeli.

8-Ders kitaplarında bulunan ölçme değerlendirme sorularının çeşitlendirilmesi.

9-Sadece ders kitaplarından değil farklı kaynaklardan yararlanması gerektiği.

10- Ortak sınavların bölge ve ilçe düzeyinde yapılması gerektiği.

11-Meslek liselerinde farklı bir program uygulanması gerektiği.

12-Her dersin sonunda konuyla ilgili tarama testi yapılmalıdır.

13-Serbest kıyafet uygulaması sonucunda kıyafetteki serbestliğin öğrenci serbestliğine ve davranışlarına dönüşmesi.

14-Edebiyat gezileri projesi düzenlenebilir. (Şair ve yazarların evleri, müzeleri vb. gezilmeli.)

15-Cep telefonu iletişim araçları vb. dersin işlenişini olumsuz etkileyecek araç ve gereçlerin eğitim ve öğretimi olumsuz etkilemesi, oku-veli-öğretmen işbirliğinin artırılması için ek önlemlerin alınması,

16-Ders araç ve gereçlerinin düzenli olarak okula getirilmesini sağlamak amacıyla takiplerinin dikkatle yapılması, gerekli uyarıların tutanak altına alınarak gerekirse disiplin kuruluna sevkinin sağlanması,

17-Sorunlu öğrencilerin velileri ile iş birliği yapılmalı ve öğretmenler veli ziyaretlerine daha fazla önem vermelidir.

e. Ölçme ve Değerlendirme İle İlgili Görüşler

1-Performans ve proje çalışmaları toplum hizmeti şeklinde geliştirilmeli, yaparak-yaşayarak-hissederek öğrenme şeklinde gerçekleştirilmelidir.

2-Hafta sonu yetiştirme kurslarına devam eden öğrenci sayısının 10'un altına düşse de öğrenci yararına sürdürülmesi,

3-Performans notlarının her okulda aynı şartlarda uygulanmadığı kanaati nedeniyle ya tek performansın geçerli olması sağlanmalı ya da performans notunun kaldırılması sağlanması önerildi.

4- Proje ödevleri verilirken özellikle öğrencinin iyi olduğu ders ve konular tercih edilmeli, projelerin öğrencilerin kendilerinin yapabileceği ve yıl içinde kullanabileceği türde ödevler olmasına dikkat edilmeli.

- 5-Ölçme-Değerlendirme(sınavlar) merkezi olmalıdır. Her dönemin son bir haftası sınav haftası olmalı ve o hafta ders işlenmemelidir. Amaca uygun ölçme değerlendirme ancak bu şekilde olur. Bu şekilde ayrıca haksız rekabet ortadan kalkar, kopya, not talep etme gibi olumsuzluklar da ortadan kalkar.
- 6-Sınavlar tamamen çoktan seçmeli değil, karma yapılmalıdır.
- 7-Performans notları sınıfta ders esnasında öğrenciye uygulama yaptırılarak verilmelidir.
- 8-Proje ödevleri öğrenciye uygulama olarak verilmelidir.(Şiir, öykü tamamlama-yazma, makale, anı, gezi yazısı vb. yazma, metindeki kelime türlerini bulma gibi.)
- 9-Ünite sonlarında öğrencileri değerlendirebilmek için EBA'ya yeterli sayıda testler yüklenmelidir.

f. Dezavantajlı Öğrenciler ile ilgili Örnek Çalışmalar

- 1-Dezavantajlı öğrenciler için yeteneklerini geliştirebileceği fiziksel ortamlar yaratılmalı, onların seviyelerine uygun akademik eğitim yerine psikomotor yeteneklerini geliştirebileceği eğitim ortamları sağlanmalıdır.
- 2-Kaynaştırma öğrencileri için okullarda psikolog bulundurulmalıdır. Ayrıca ilk yardım yapılabilecek bir sağlık görevlisi olmalıdır.
- 3- BEP'li öğrencilerin ders planlarının uzman rehberlik servisi görevlilerince hazırlanması,
- 4-BEP'li öğrencilerin kaynaştırma programı dışında kendi seviyelerine uygun gruplar içerisinde eğitim-öğretim yaşamlarını sürdürmeleri gereği.
- 5.Malum bazı okullarımızda bulunan Iraklı ve Suriyeli öğrencilerimizin sistem içerisinde karma vaziyette öğrenmeyi sağlayamadıkları düşünülmektedir. Bunun için onların sınıf, ders ve müfredat olarak yeniden düzenleme yapılması önerildi.
6. Öğretmenler kaynaştırma öğrencileri konusunda daha fazla bilgilendirilmeli.
- 7.Kaynaştırma öğrencilerinin ders dışında da ayrı takviye dersler alması sağlanmalı.
8. Kaynaştırma öğrencileri yeteneklerine göre çeşitli alanlara yönlendirilmeli.
- 9.Dezavantajlı öğrencilerin veliler ve öğretmenlere bu çocuklara nasıl davranmaları gerektiği konusunda eğitim verilmeli.
- 10.Üniversiteye geçiş sınavının eğitim sistemimize ve farklı öğrenci düzeylerine uygun olarak yeniden düzenlenmeli.
- 11-Yabancı uyruklu öğrenciler için yeni bir düzenlemeye gidilmelidir.

g. Serbest Zaman, Öğrenci Kulüpleri, Toplum Hizmeti, Değerler Eğitimi, Hijyen Eğitimi, Sağlıklı Beslenme, Doğa Sevgisi, Veli Ziyareti, Aile Eğitimi, Yönelme, Kariyer Günleri, Meslek Tanıtımı vb. İyi Örnek Çalışmalar, Okuma-Yazma, Okuma Alışkanlığı, Matematik Becerileri Geliştirme, Kültür-Sanat, Sportif Örnek Çalışmalar

- 1-Öğrencilere çeşitli kampanyalar, yarışmalar düzenleyerek, kütüphanelere teşvik ederek okuma-yazma alışkanlığı kazandırılmalıdır.
- 2-Ana sınıfından itibaren mesleki tanıtımlar yapılarak çocuğun kendine en uygun mesleği seçmesi sağlanmalıdır.
- 3-Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre aktif olarak katılabilecekleri kulüpler kurulmalıdır. (Teknoloji kulübü, Basın kulübü, fotoğrafçılık kulübü, logo ve maket kulübü, robot kulübü, yazarlık kulübü gibi) Bu kulüplere katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmalıdır.
- 4-Ortak zaman geçirebilmek için öğrenciler ve aileleriyle birlikte piknik, gezi, sinema, tiyatro gibi etkinlikler yapılmalıdır.
- 5-Çeşitli spor turnuvaları düzenlenmelidir.
- 6-Toplum hizmetlerine ağırlık verilmesi (çocuk esirgeme kurumu vb.), üniversite tanıtım günlerinin öğrencinin başarısını arttırmada etkili olması, ahlak ve değerlerle ilgili edebiyat derslerini destekleyici seçmeli bir ders açılması, kitap okumaya özendirici yarışmaların düzenlenmesi, okullara yazarlar davet edilerek öğrencileri heveslendirmek için çalışmalar yapılması gerekmektedir.
- 7- Haftada en az bir ders saati zorunlu olarak kitap okuma etkinliği ya da okuma dersi olarak güncellenmeli, haftada bir ders saatinin de kitapla ilgili yorumlara ayrılması öğrencileri kitap okumaya teşvik edecektir.
- 8-Öğretmenler kendisi model olmalı. Medyanın dili öğrencilerin dili olmuş durumda bu engellenmeli.
- 9-Öğrenci kulüplerinin daha aktif hale getirilmesi için müstakil bir ders saati oluşturulması önerildi.

10- Beslenmenin önemi konusunda ailelere gerekirse seminer verilmeli. Okuldaki kantin ortamı ve kantindeki yiyecek ve içecekler sağlığa ve temizliğe uygun olmalı. Bu konuda ilgili merciler her türlü denetimi eksiksiz yapmalı.

h. Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi İle İlgili Görüşler

1-Öğretmen yeniliklere açık, bilgiye daima aç olmalı; çağa uygun olarak kendini sürekli geliştirmelidir, deneyimli öğretmenler meslekte yeni olan öğretmenlere rehberlik etmeli ve yardımcı olmalıdır.

2-Her şeyden önce öğretmene değer verilmeli, her açıdan öğretmen kendini değerli hissetmelidir.

3-Öğretmenlerin özlük haklarında iyileştirmeler yapılmalı, okullardaki disiplin yönetmeliği daha etkin hale getirilmeli.

4-Mesleki gelişim için il dışı kültür gezileri önerilmektedir.

5-Okullarda zümre odalarının oluşturularak branşlar arası ve öğrenciyle bire bir çalışma özel alanlarının oluşturulması, 6-Seminer dönemlerinde üniversitelerden akademisyenler gelmeli ve uygulama, yöntem – teknik konferansları vermeli.

7-Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerden eşit ölçüde yararlanması sağlanmalı.

İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve MEB'e Önerileri, Taleplerimiz.

1-Ders kitaplarındaki metinler daha kısa ve seçici olması ve 10.sınıf Dil ve Anlatım müfredatının kısaltılması talep edilmektedir.

2-EBA'da video ve paylaşımların Türk Dili ve Edebiyatı dersi için zenginleştirilmesi, pek çok siteye erişim engelli olması vb. sorunların giderilmesi talep edilmektedir.

3-Türk Dili ve Edebiyatı sınıflarına, laboratuvar talep edilmektedir.

4-Günlük ders saati sayısının azaltılması önerilmektedir.

5-Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin niteliğinin değiştirilmesi ve bunun da üç çeşit ders olarak uygulanması önerilmektedir. Birincisi Uygulamalı-Yazmalı Dilbilgisi, ikincisi Edebiyat Kültürü, üçüncüsü Edebiyat Sanatı dersi olmalı ve Edebiyat Sanatı dersi de seçmeli olmalı, isteyen öğrenci bu dersi almalıdır. Bu şekilde öğrencilerin sanatsal yetenekleri geliştirilebilir.

6- Sınıf mevcutlarının 20-25 öğrenciye indirilmesi derslerin daha etkili işlenmesi açısından önerilmektedir.

7- Edebiyat koridorları ve sanatçı adını taşıyan sınıflar oluşturulabilir. Örneğin; Servet-i Fünun Koridoru, Ahmet Haşim Sınıfı gibi...

8- Toplum hizmeti çalışmalarının MEM ve yerel yönetimlerle işbirliği içinde MEM tarafından planlanması talep edilmektedir.

9- Öğretmenlerin daha çok kitap okumalarına olanak vermek için Bakanlığımız ve Kültür Bakanlığı işbirliği ile Kültür Bakanlığı Yayınlarının indirimli biçimde sunulması talep edilmektedir.

10- Tüm öğretmenlerin seminer dönemlerinde Çanakkale, Anıtkabir, Topkapı Sarayı, Milli Kütüphane gibi önemli yerleri gezmeleri için Bakanlığımızdan destek talep edilmektedir.

11- Seminer dönemindeki eğitimlere Milli Eğitimin görevlendirdiği öğretmenler yerine alanında uzman akademik kişiler tarafından destekleyici eğitimlerin düzenlenmesi talep edilmektedir.

12- Değişen müfredat programları ile ilgili öğretmenleri bilgilendirici çalışmaların yapılması talep edilmektedir

13- Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerden eşit ölçüde yararlanmasının sağlanmasını talep ederiz.

Not: 28-29 Haziran 2016 tarihinde İl Zümre Çalıştayına katılan İlkadım, Atakum, Canik ve Tekkeköy ilçelerinde görev yapan Türk Dili ve Edebiyatı Branşı Öğretmenlerinin çalışma raporlarına göre tanzim edilmiştir.

Mehmet İNCE
Samsun Anadolu Lisesi
Raportör